HISTÒRIES DE VIDA

"Un consell als néts? No feu guerres!"

Moisès Broggi es retroba amb el fill d'un company dels serveis mèdics de les Brigades Internacionals

Reportatge

LARA BONILLA
BARCELONA

Amb la barba blanca ben retallada i el vestit clar per suportar un dels dies més calorosos del juny, el doctor gal·lès Julian Tudor Hart i la seva esposa, Mary, baixen del cotxe davant una casa del barri del Putxet, a Barcelona. A dins els espera un altre metge, Moisès Broggi, que, en sentir la porta, s'aixeca a rebre'ls. El seu cos menut es mou encara amb la mateixa precisió que la seva memòria.

"Tudor Hart fill", es presenta el visitant. No li cal dir res més. "Home! Fantàstic", respon Broggi, de 104 anys, obrint els braços. Aquest cognom el transporta a un dels capítols més intensos de la seva trajectòria: la Guerra Civil Espanyola. "Un dels seus records més vius", diu la seva filla. Moisès Broggi i Alexander Tudor Hart, pare del Julian, van coincidir al front republicà, on van treballar junts als serveis mèdics de les Brigades Internacionals. Més de 70 anys després, el fill, aprofitant una visita a Barcelona per rebre el reconeixement de la Societat Catalana de Medicina Familiar, va voler visitar-lo.

"El teu pare –diu Broggi– va ser la primera persona que em va rebre al front. Jo arribava amb un pernil sota un braç i un feix de llibres. Ell era alt, prim i molt intel·ligent". Els dos metges, que parlaven en francès, es van entendre de seguida. "La cirurgia de guerra és de traumàtics i tots dos veníem de la mateixa escola".

Broggi recorda com durant la guerra van implantar alguns avenços mèdics com els quiròfans mòbils. "Fins llavors als malalts se'ls enviava lluny, als hospitals normals [i es morien de camí], i nosaltres vam ser els primers a posar l'hospital a la vora del camp de batalla". Els metges de les Brigades, d'aquí i de fora, van fer aportacions que després, a la vida civil, serien de gran utilitat. "Molts, després de la guerra, es van convertir en metges eminents. Eren gent de talent perquè només els més imaginatius venien a donar suport a la República", diu el Julian. I rebla: "Vostè, Broggi, ha estat un supercirurgià! Generalment no crec en els miracles, però vostè n'és un".

METGES COMPROMESOS
El metge gal·lès Julian Tudor Hart es va emocionar en retrobar-se amb el cirurgià Moisès Broggi, company del seu pare a les Brigades Internacionals. L'últim cop que el pare de Julian, Alex Tudor Hart, i Broggi es van veure va ser durant la fundació de la Societat Internacional de Metges contra la Guerra Nuclear, guardonada el 1985 amb el premi Nobel. PERE VIRGILI

Companys de batalla

L'afalagat, amb aquells ulls a mig camí entre un avi venerable i un nen curiós, li agraeix el gest amb un petó i una abraçada que desmunten l'homenàs celta. La conversa flueix entre anècdotes i noms propis. Alguns surten als llibres d'història. D'altres són herois anònims. Però Moisès Broggi els recorda a tots: el neozelandès Douglas Jolley –"l'últim a marxar"–, l'anglès Reggie Saxton –"es va casar als 80 anys amb Rosaleen, infermera durant la Guerra Civil"–, el canadenc Norman Bethune –"va organitzar el sistema de transfusions de sang"–, la gal·lesa Thora Silverthorne –"va muntar el sindicat d'infermeres"–... Una llarga llista de companys de batalla amb els quals Broggi i Tudor Hart van treballar colze a colze en els hospitals de campanya des de Grañén fins a Falset. "Treballaven molt per salvar tant soldats republicans com presoners de guerra", destaca el Julian. El seu pare i Broggi van passar junts tota la guerra. Quan es van acomiadar, Tudor Hart li va dir que s'ocupés de l'Hospital de Mataró, que ell dirigia llavors. "Però li vaig dir que vindrien els nacionals i que a mi potser m'empresonaven", recorda Broggi amb una rialla que dissimula la duresa de la realitat.

La Mary, esposa del Julian, fa estona que li vol fer una pregunta: "Quin missatge vol transmetre a la generació dels seus néts?" I Moisès Broggi, amb una lucidesa centenària, diu: "Que no facin guerres! I mirin d'arreglar les coses pacíficament". Una bona conclusió per tancar l'hora i mitja de conversa. Però, abans de marxar, la pregunta obligada: "Quin és el secret per arribar als 104 anys?" Julian respon per ell: "Ser bona persona".

Pioners
Els metges de les Brigades van implantar avenços com els quiròfans mòbils

J. Tudor Hart
"Treballaven molt per salvar vides, de republicans i de presoners de guerra"

El cirurgià Moisès Broggi fotografiat amb el seu equip mèdic durant la Guerra Civil. La foto va ser presa a Grañén (Osca) l'any 1937.

Un metge compromès amb la sanitat pública

Julian Tudor Hart va seguir els passos del seu pare. Ara jubilat, ha estat durant més de 30 anys metge de família a Glyncorrwg, un poble miner de Gal·les, on, curiosament, va treballar al costat d'un antic camarada del seu pare durant la Guerra Civil, Reggie Saxton. Socialista convençut, va viure la creació del sistema nacional de salut britànic (NHS) i defensa el manteniment dels sistemes públics de salut a Europa. Alerta del moment crític que travessen: "Estan sent destruïts i convertits en mercats i en un negoci. Estem tornant 100 anys enrere". En ser preguntat pel decret espanyol que restringeix l'accés a la sanitat als immigrants sense papers, respon: "A la facultat de medicina vam aprendre que tots som ésser humans, que tots tenim un apèndix, un cor, un cervell..." Diu que la medicina familiar és més necessària que mai, ara que l'atur juvenil està arribant a "nivells criminals en totes les economies desenvolupades". Defensa també la figura del metge humanista: "*Metge* també significa *professor* i aquest ha de ser responsable i educar la població sobre la seva salut". I critica l'elevada tecnificació de la medicina actual: "La medicina no pot ser mai massa científica o mecànica. Cal sentit comú".